

LAUSUNTO

Helsinki, 14.9.2022

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

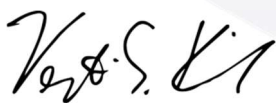
Viite: HE 00/2022 vp

Asia: Hallituksen esitys laiksi välttämättömän terveydenhuollon ja kotihoidon turvaamisesta työtaistelun aikana

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 230 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: pääsihteeri Vertti Kiukas, vertti.kiukas@soste.fi, p. 0405924287

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry



Vertti Kiukas

pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa seuraavaa:

SOSTE tarkastelee vallitsevaa tilannetta ja lausunnolla olevaa lakiesitystä ensisijaisesti potilasturvallisuuden näkökulmasta. SOSTEn jäsenenä olevat järjestöt, mm. potilasjärjestöt, edustavat lähes kaikkia sote-palveluiden käyttäjiä suoraan tai välillisesti.

SOSTE katsoo, että paras potilasturvallisuuden tae on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö, jolla on hyvät edellytykset suoriutua työstään laadukkaasti. Hyviin edellytyksiin kuuluu riittävä henkilöstön määrä, hyvä johtaminen, laadukkaat työvälineet ja vastaavasti motivaatioon vaikuttavat edellä mainittujen lisäksi myös työstä saatava korvaus etuineen, se kertoo työn arvostuksesta. Tarkasteltaessa monia Suomelle luontevia verrokkimaita kompensatiot eivät ole parhaimmasta päästä.

SOSTEn jäsenet ovat suurelta osin perustetut toimimaan yhteiskunnan heikompiosaisten puolesta, toimimaan niiden äänenä, joilla sitä ei itsellään ole tai joiden on vaikea sitä suhteessa yhteiskuntaan käyttää. Vastaava rooli on ammattiyhdistysliikkeellä. SOSTE puolustaa vapaan kansalaisyhteiskunnan autonomiaa ja mahdollisuuksia tehokkaaseen edunvalvontaan, osana sitä kansainvälisten sopimuksien ja kotimaisen lainsäädännön turvaamana on mahdollisuus työtaisteluun.

Vastaavasti jo perustuslaki ja sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö asettavat julkiselle vallalle, palvelujen järjestämisestä vastaaville ja viime kädessä valtiolle velvollisuuden suojella elämää ja terveyttä kaikissa olosuhteissa. SOSTE huomauttaa, että myös muussa sosiaalihuollossa kuin kotipalveluissa on tilanteita, joissa riittävän ammattihenkilöstön työssäolo on kaikissa oloissa välttämätöntä, esimerkkinä lastensuojelu ja vaikeasti vammaisten ja vanhusten ympärivuorokautinen hoito on turvattava keskeytyksettä.

Käsittelyssä olevaa lakia ehdotetaan säädettäväksi tilanteisiin, jossa työnantajan ja työntekijäjärjestöjen kesken ei voida päästä sopimukseen riittävästä määrästä työntekijöitä turvaamaan potilasturvallisuuden vähimmäistaso potilaiden terveyden ja hengen suojelemiseksi, jolloin aluehallintovirasto voisi määrätä henkilöitä asiakas- ja potilasturvallisuustyöhön. Suomalaisessa vahvan luottamuksen yhteiskunnassa tällaisesti työstä tulee voida sopia järjestäytyneesti osapuolten välillä.

On helppo ymmärtää kritiikkiä siitä, että lainsäädäntöä laaditaan lakon murtamiseksi, koska lakia esitetään kesken työtaistelun. Olisi parempi, että lainsäädäntö valmisteltaisiin työehtosopimusten ollessa voimassa yhdessä palveluiden järjestämisestä vastaavien, työntekijäin edustajien sekä potilaita edustavien järjestöjen yhteistyönä.

Siinä äärimmäisessä ja epätodennäköisessä tilanteessa, että riittävästä määrä työtä ei voida työnantajain ja työntekijäjärjestöjen kesken sopia potilasturvallisuuden vähimmäistason turvaamiseksi, on yhteiskunnalla kaikissa oloissa oltava riittävät keinot terveyden ja hengen suojelemiseksi.